

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

HISTORISCH OVERZICHT EN STAATSINRICHTING VANAF 1848

Nederland (1848-1914)

1 A

2 A

3 **maximumscore 1**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De uitbreiding van het kiesrecht die wordt bedoeld is: caoutchouc, omdat de voorwaarden voor het verkrijgen van kiesrecht opgerekt/ruimer zijn dan het censuskiesrecht daarvoor (zoals het hebben van een bepaald inkomen, spaargeld, diploma's of een woning).

Opmerking

Alleen als na 'caoutchouc' een juiste toelichting volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Woningwet paste eigenlijk niet bij de ideeën van veel liberalen, omdat liberalen vonden dat de overheid (in principe) niet verantwoordelijk was voor huisvesting / omdat liberalen zo weinig mogelijk overheidsbemoeienis wilden • Veel liberalen stemden toch vóór de wet, omdat de situatie erger was dan gedacht / omdat de meeste huizen niet waren aangesloten op een riool (waardoor ook liberalen besmettelijke ziektes konden krijgen) (of een ander concreet voorbeeld uit de bron) 	<p>1</p> <p>1</p>
5	<p>maximumscore 1</p> <p>(Abraham) Kuyper</p>	
6	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de tekening past bij het socialisme/communisme/de sociaal-democraten/sociaal-liberalen, omdat er kritiek wordt geleverd op de slechte leef- en werkomstandigheden van arbeiders / omdat de man zich letterlijk heeft dood gewerkt.</p> <p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Alleen als na een juiste politieke stroming een juiste verklaring volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.</i></p>	
7	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om algemeen kiesrecht (voor mannen en vrouwen).</p>	
8	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • historisch begrip: (modern) imperialisme • economische reden: uit het antwoord moet blijken dat Europese landen toegang wilden krijgen tot (nieuwe) grondstoffen / nieuwe afzetmarkten wilden 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

9 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De propagandaboodschap is, dat de Duitsers als onmenselijk worden voorgesteld 1
- Een onderdeel van de bron die de boodschap duidelijk maakt (een van de volgende): 1
 - uit de tekst: de Duitse ‘verpleegster’ giet het water voor zijn ogen op de grond
 - een beeldelement: de gemene ‘verpleegster’ / de Duitse keizer en generaal die toekijken/niet ingrijpen

Opmerking

Het tweede scorepunt mag alleen toegekend worden als het eerste onderdeel van de vraag juist beantwoord is.

10 maximumscore 2

- aanslag: de moord op Frans-Ferdinand/de troonopvolger van Oostenrijk-Hongarije 1
- bondgenootschap: de Centralen 1

11 B

12 D

13 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat kleinere partijen een grotere kans hebben om een zetel te winnen in het stelsel van evenredige vertegenwoordiging, omdat in dit stelsel alle uitgebrachte stemmen landelijk meetellen bij de zetelverdeling / omdat in het districtenstelsel alleen de partij met de meeste stemmen in een district een zetel wint/er veel stemmen verloren gaan.

Opmerking

Alleen als na ‘stelsel van evenredige vertegenwoordiging’ een juiste verklaring volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

Het Interbellum (1918-1939)

14 maximumscore 1

het Dawesplan

Vraag	Antwoord	Scores
15	A	
16	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • gebeurtenis: de (mislukte) staatsgreep van Hitler / de Bierkellerputsch • politiek argument: omdat Hitler/de nazi's pas in 1933 aan de macht gekomen is/zijn / eerder nog niet aan de macht was/waren 	1 1
17	maximumscore 2 (nummer) 2 (= anticommunisme) (nummer) 5 (= militarisme) (nummer) 6 (= nationalisme)	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
18	A	
19	B	
20	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De uitkomst past bij het Heim ins Reich-beleid van nazi-Duitsland, omdat nazi-Duitsland daarmee zijn doel bereikte dat de Duits sprekende inwoners van Sudetenland nu in Duitsland kwamen te wonen • De uitkomst was een gevolg van de appeasement-politiek van Groot-Brittannië, omdat nazi-Duitsland/Hitler (in ruil voor een gedeelte van Tsjechoslowakije/Sudetenland) vrede beloofde / omdat Groot-Brittannië hiermee (tijdelijk) een oorlog kon voorkomen (ten koste van Tsjechoslowakije) 	1 1
21	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • reden met behulp van de bron: mensen met een erfelijke ziekte / die niet kunnen werken, kosten de staat (veel gemeenschaps)geld • reden die te maken heeft met de rassenleer: mensen met een erfelijke ziekte/gehandicapten worden gezien als minderwaardige mensen/Untermenschen / erfelijke ziektes/genetische fouten kunnen doorgegeven worden aan volgende generaties/verzwakken de samenleving 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat in een rechtsstaat sprake is van rechtsgelijkheid voor de burgers/iedereen dezelfde rechten heeft / dat er in een rechtsstaat niet mag worden aangezet tot discriminatie / dat in een rechtsstaat discriminatie bij wet is verboden.

23 maximumscore 1

de (Reichs)kristallnacht / Novemberpogrom

Door de tijd heen

24 maximumscore 2

Eerst 3, dan 5, daarna 4, vervolgens 2 en ten slotte 1.

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

25 D

26 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De privé-foto's van de Duitse soldaten zijn **meer** betrouwbaar, want de foto's zijn (oorspronkelijk) niet gemaakt met een propagandadoel/om meningen te beïnvloeden / de foto's geven een beeld van het dagelijkse soldatenleven (en daarmee ook van de bezetting).

of

De privé-foto's van de Duitse soldaten zijn **minder** betrouwbaar, want de soldaten willen niet dat het thuisfront/de familie de harde werkelijkheid te zien krijgt / de werkelijkheid wordt mooier weergegeven dan het is.

Opmerking

Alleen als na een keuze een juiste, passende verklaring volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

27 B

28 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- gebeurtenis: een razzia op/de arrestatie (en deportatie) van (427) Joden 1
- De Februaristaking wordt nog steeds belangrijk gevonden, omdat deze staking een van de weinige uitingen/een vorm van (grootschalig) verzet was (tegen de Jodenvervolging in Nederland / tegen vormen van discriminatie) 1

30 B

31 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de Nederlander een collaborateur was, omdat de Britse parachutisten/de Geallieerden voor hem de vijand waren / omdat hij zich als soldaat (die in Duitse dienst tegen de Britse parachutisten had gevochten) veilig voelde in Duitse handen.

Opmerking

Alleen als na 'collaborateur' een juiste verklaring volgt met behulp van de bron, wordt 1 scorepunt toegekend.

32 maximumscore 1

(Operatie) Market Garden

33 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Niet vóór 1941, omdat in de bron (Adolf) Hitler de Sovjet-Unie (de beer) aanvalt / omdat operatie Barbarossa (of een omschrijving daarvan) (pas) in 1941 plaatsvond / omdat (Adolf) Hitler/Duitsland en Stalin/de Sovjet-Unie vóór 1941 een niet-aanvalsverdrag hadden gesloten 1
- Niet na 1943, omdat in de bron de uitkomst van de aanval nog niet bekend is / omdat de nazi's/de Duitsers in 1943 (een groot) verlies (bij Stalingrad) leden 1

34 A

35 A

36 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Europa en de wereld (1945-1989)

- 37 maximumscore 1**
Politionele acties
- 38 maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken:
- dat de Nederlandse regering lange tijd de datum van 27 december 1949 gebruikte vanwege de soevereiniteitsoverdracht (of een omschrijving daarvan) (waaruit blijkt dat zij de touwtjes in handen hadden) 1
 - en dat de Indonesische regering de datum van 17 augustus 1945 aanhoudt vanwege het uitroepen van de onafhankelijke Republiek Indonesië (door Soekarno) (waaruit blijkt dat zij zichzelf hebben bevrijd) 1
- 39 maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om (het neerslaan van) de Hongaarse Opstand (van 23 oktober tot 10 november 1956).
- 40 maximumscore 1**
van het recht van interpellatie/van het recht om (mondeling) vragen te stellen
- 41 maximumscore 2**
Bij poster a horen 1 (= BRD) en 4 (= het Westen).
Bij poster b horen 2 (= communisme) en 5 (= Warschaupact).
- indien vier antwoorden juist 2
indien drie of twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0
- 42 maximumscore 2**
- Bij beschrijving 1 hoort c (= democratisering) 1
 - Bij beschrijving 2 hoort d (= ontzuiling) 1
- 43 maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat de DDR-regering bang was dat er nóg meer burgers zouden gaan vluchten / dat de trein een voorbeeld voor (nog groter) verzet zou worden / dat door de toejuichingen er nog meer mensen de DDR zouden verlaten.
- 44 C**

Door de tijd heen

45 maximumscore 2

Omschrijving 1 hoort bij 1917.

Omschrijving 2 hoort bij 1848.

Omschrijving 3 hoort bij 1983.

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

De nieuwe wereldorde (vanaf 1990)

46 C

Door de tijd heen

47 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- situatie 1: De NAVO moest een groot (defensief) bondgenootschap worden waarbij landen bescherming zochten bij elkaar tegen de toenemende invloed van het communisme/voor het geval er een Derde Wereldoorlog uit zou breken / vanwege de politieke en militaire spanningen die er ontstonden tussen het Westen/het kapitalisme en het Oosten/het communisme / vanwege de Koude Oorlog 1
- situatie 2: Het IJzeren Gordijn was/de communistische regeringen waren gevallen. / De Sovjet-Unie bestond niet meer. / Het Warschaupact was opgeheven 1
- situatie 3: (de opkomst van) het internationaal terrorisme (zoals Al Qaida / IS) / de aanslagen op de Twin Towers in New York 1

48 maximumscore 1

Eerst 2, daarna 3, vervolgens 4 en ten slotte 1.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.

Bronvermeldingen

Alle internetbronnen zijn voor het laatst geraadpleegd op 1 oktober 2020.

- bron 1 naar: https://www.parlement.com/id/vhnnmt7ltkw9/historische_ontwikkeling_kiestsels_en
- bron 2 naar: https://www.canonsociaalwerk.eu/nl_vhv/details.php?cps=5&canon_id=265
- bron 3 <https://geheugen.delpher.nl/nl/geheugen/view/dilemma?query=Albert+Hahn&facets%5BGettyPrefLabelNL%5D%5B%5D=politieke+cartoons&facets%5BGettyPrefLabelNL%5D%5B%5D=prenten&page=2&maxperpage=36&coll=ngvn&identificer=IISG01%3AADV10753858>
- bron 4 naar: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=urn:gvn:IISG01:ADV10595714>
- bron 5 <http://chaoworldhistory.blogspot.com/2017/12/political-cartoon-imperialism-of-africa.html>
- bron 6 naar: <https://www.iwm.org.uk/collections/item/object/38215>
- bron 7 naar: <https://stampaday.files.wordpress.com/2017/12/bosnia-and-herzegovina-b14-1917red.jpg?w=640>
- bron 8 naar: Noordhoff Atlasproducties, De Bosatlas van de geschiedenis van Nederland, Groningen 2011, pag. 389.
- bron 9 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2021
- bron 10 naar: New York Times, 11 oktober 1924
- bron 11 <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bierkellerputsch>
- bron 12 A. Pisch, The personality cult of Stalin in Soviet Posters, 1929-1953, Archetypes, inventions and fabrications, Canberra 2016, pag. 270.
- bron 13 naar: <http://balticworlds.com/a-microstudy-of-soviet-mass-terror/>

- bron 14 <https://www.dhm.de/lemo/bestand/objekt/plakat-zu-eugenik-und-euthanasie-um-1938.html>
- bron 15 naar: M. Gilbert, Kristallnacht, voorspel van de vernietiging 1938-1945, Utrecht, 2014, pag. 11.
- bron 16 afbeelding 1: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=urn:gvn:SFA03:SFA022807518>
 afbeelding 2: https://www.gemertsnieuwsblad.nl/wp-content/uploads/2019/02/0134308_Vrouwen_stemlokaal-1024x751.jpg
 afbeelding 3: https://hart.amsterdam/image/2018/3/22/damoproer_1848_a38370.jpg%28%29%28B42BC50BDB6867EE899DFB6B9E16BB7B%29.jpg
 afbeelding 4: https://www.botterweg.com/Portals/0/auction/Okttober2011/highres/25-2681-44_1.JPG
 afbeelding 5: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kinderwetje_van_Van_Houten-2000px_Foto_Jan_Zweerts.jpg
- bron 17 naar: https://resolver.kb.nl/resolve?urn=urn:gvn:EVDO02:NIOD05_7827 nummer 26
- bron 18 naar: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-britten-herdenken-hun-mooiste-uur~bc074bf9/>
- bron 19 naar: Leidsch dagblad, 05-06-1940
- bron 20 naar: <https://landmarkscout-yw3wirjird.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2014/02/Oproep-halfkopie.jpg?x34216>
- bron 21 naar: https://historiek.net/operatie-market-garden-vanuit-duits-perspectief/125765/?utm_source=mailpoet&utm_medium=email&utm_campaign=nbrief-wk39-2019
- bron 22 <http://ww2cartoons.org/aug-1941-the-german-russian-war-biting-off-too-much/aug-41-germany-invades-russia-3/>
- bron 23 naar: <https://www.tracesofwar.nl/articles/1226/Concentratiekampen.htm>
- bron 24 naar: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/0000272931>
- bron 25 https://de.wikipedia.org/wiki/Datei:Helmuth_Ellgaard_NATO.jpg
<https://www.hdg.de/lemo/bestand/objekt/plakat-klassenbrueder-waffenbrueder.html>
- bron 26 beschrijving 1: Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2021
 beschrijving 2: naar: C. van Esterik, No satisfaction, Amsterdam 2011, pag. 329.
- bron 27 postzegel 1: <https://www.briefmarken-bilder.de/brd-briefmarken-1990-bilder/deutsche-einheit-50-gr.jpg>
 postzegel 2: https://fr.m.wikipedia.org/wiki/Fichier:Stamp_deutsches_reich_10_millionen.jpg
 postzegel 3: http://www.pvoller.net/new_stamps/ww2/germany/1939/689/689.jpg
 postzegel 4: http://www.pvoller.net/new_stamps/germany/1955_ddr/454/454.jpg